

УДК 343.13

DOI <https://doi.org/10.32782/apdp.v105.2025.3>*М. О. Бібікова*

ФУНКЦІОНАЛЬНА СПРЯМОВАНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРОРА У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Постановка проблеми. Сучасні підходи до розуміння ролі прокурора у кримінальному провадженні, свідчать про наявність нагальних проблем, що стосуються регламентації функцій, які на нього покладаються Конституцією України. Між задекларованими функціями та їх тлумаченням у науковому середовищі, а також фактичним станом їх реалізації склався значний розрив, причини якого пояснюються стрімким реформуванням органів прокуратури з метою забезпечення відповідності їхнього статусу європейським стандартам; розбіжностями у формулюванні функцій у нормативно-правових актах, пошуками у визначенні місця прокурора у змагальному кримінальному процесі, неоднозначною інтерпретацією функції прокурора в частині організації досудового розслідування тощо.

До масштабної реформи кримінального процесуального законодавства роль прокурора була пасивною (порівняно з роллю слідчого, який оформлював матеріали кримінальної справи та забезпечував разом з оперативними підрозділами збирання доказів) та зводилась до нагляду за дотриманням прав учасників, які залучались до сфери кримінального судочинства. Кардинальна зміна функціональної спрямованості була зумовлена прийняттям чинного КПК України. З огляду на ст. 36 та інші положення КПК України можна стверджувати, що прокурор наразі є активною стороною у кримінальному провадженні, адже поруч із наглядовою діяльністю, він тепер виконує функцію організації та процесуального керівництва досудовим розслідуванням.

Невідповідність положень ст. 36 КПК України (де законодавець розглядає процесуальне керівництво як одну із форм прокурорського нагляду) та ст. 2 Закону України «Про прокуратуру» положенням ст. 131-1 Конституції України в частині функціональної спрямованості діяльності прокурора у кримінальному судочинстві зумовлює аналіз низки концептуальних питань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Опрацюванню проблематики діяльності прокурора в кримінальному провадженні під час досудового розслідування присвячені наукові здобутки таких авторів як: Я. А. Бурлака, А. Ф. Волобуєв, І. В. Гловюк, І. В. Канфуй, А. А. Колода, А. М. Меденцев, М. В. Руденко, В. М. Сущенко, О. М. Толочко, Д. М. Чорний, М. В. Черноусько, І. І. Шульган, В. М. Юрчишин та ін. Праці цих науковців безумовно становлять значущий для теорії кримінального процесу комплекс уявлень про поняття, зміст та сутність діяльності прокурора у кримінальному провадженні. Проте проблемні питання щодо визначення функцій, які реалізує прокурор під час досудового розслідування, залишаються відкритими та невирішеними.

Мета статті. З огляду на те, що функції прокурора у кримінальному провадженні обумовлюють як повноваження вказаного учасника процесу, так і мету його діяльності, аналіз цього питання є завданням дослідження в рамках наукової статті.

Виклад основного матеріалу. По-перше, вважаємо за необхідне звернути увагу на те, що у спеціальній літературі не вщухає дискусія щодо співвідношення функцій процесуального керівництва досудовим розслідуванням та нагляду за додержанням законів у діяльності правоохоронних органів.

Звертаючись до такого складного і дискусійного у наукових колах питання, відмітимо, що у юридичній доктрині існують різноманітні тлумачення прокурорського нагляду. Передусім, це обумовлено відсутністю нормативного закріплення поняття «прокурорський нагляд» в чинному законодавстві України. Так, відповідно до бачення В. В. Липівського прокурорський нагляд це самостійний, специфічний вид державної діяльності, який полягає у перевірці уповноваженим суб'єктом конкретного об'єкта, суворого дотримання ним законів для попередження та виявлення порушень чинного законодавства, прав і свобод людини та громадянина. При цьому науковець виокремлював державне та соціальне призначення прокурора [1, с. 167–168]. О. П. Кучинська розглядає прокурорський нагляд як засіб охорони та захисту прав учасників кримінального провадження, що полягає у попередженні будь-якого можливого їх порушення, контролі за їх дотриманням, а також готовності оперативно реагувати на порушення, що забезпечується широким переліком повноважень та обов'язків прокурора [2, с. 288].

Більшість сучасних вчених-процесуалістів розуміють прокурорський нагляд як публічно-правову діяльність прокурора, яка: полягає у виконанні ним факультативних функцій щодо моніторингу діяльності правоохоронних та пенітенціарних органів на предмет дотримання норм законів під час виконання ними службових обов'язків [3, с. 135]; виступає механізмом дотримання положень чинного кримінального процесуального законодавства слідчим органом досудового розслідування, який має право в рамках кримінального провадження приймати відповідні процесуальні рішення, проводити процесуальні дії чи утримуватися від вчинення останніх [4, с. 103]; є гарантією дотримання слідчим законів під час формування системи доказів обвинувачення, з огляду на те, що недотримання законів слідчим матиме наслідком неможливість для прокурора підтримувати обвинувачення в суді [5, с. 69].

Відтак, В. В. Липівський, досліджуючи більшість наукових підходів виокремлює декілька основних напрямів (позицій) з приводу взаємозв'язку понять «прокурорський нагляд» та «процесуальне керівництво»: процесуальне керівництво і нагляд є самостійними функціями прокуратури; прокурорський нагляд є основною функцією діяльності прокуратури, а процесуальне керівництво – допоміжною; процесуальне керівництво несумісне з прокурорським наглядом; процесуальне керівництво являє собою форму прокурорського нагляду [1].

Активна дискусія щодо функціональної спрямованості діяльності прокурора під час досудового розслідування, а також відсутність єдності у поглядах науковців не виключає той факт, що сучасне українське кримінальне процесуальне законодавство (зокрема КПК України, адже саме він виступає в якості провідного

нормативного джерела відповідної процесуальної діяльності) переорієнтувало роль прокурора (процесуального керівника) з епізодичного нагляду на безперервне керівництво ходом досудового розслідування конкретного кримінального провадження [6, с. 519] та визначило процесуальне керівництво формою нагляду прокурора за досудовим розслідуванням.

У цьому контексті привертають увагу міркування О. Пашиніна, який пояснює таку трансформацію функції нагляду тим, що в умовах, коли у теорії, законодавстві та у практиці кримінальної процесуальної діяльності все ширше визнається цінність змагальної побудови кримінального процесу взагалі і розширення змагальних елементів у досудовому провадженні зокрема, не можна вести мову про нагляд прокурора за законністю досудової діяльності у тому розумінні, як це було за радянських часів. Безумовно наглядова діяльність у досудовому провадженні має зберігатися, але лише у тій частині, що забезпечує якісну і ефективну підготовку обвинувачення і обґрунтування його доказами для порушення державного обвинувачення і переведу його до суду [7, с. 56].

Резюмуючи вищевикладене зауважимо, що у сучасній доктрині кримінального процесу процесуальне керівництво розглядають як організацію процесу досудового розслідування, визначення його спрямування, координацію процесуальних дій слідчих та оперативних підрозділів, а також забезпечення дотримання вимог законів України під час отримання доказів та винесення процесуальних рішень в ході проведення досудового розслідування конкретного, окремо взятого кримінального провадження [6, с. 519].

Наступним питанням, що потребує вирішення передусім на законодавчому рівні, є покладення Конституцією України на прокурора функції організації досудового розслідування. При цьому законодавець у жодному нормативно-правовому акті не передбачив її зміст. На переконання М. В. Черноусько покладання на прокуратуру «організації досудового розслідування» є, швидше, необачним калькуванням, аніж обдуманим та обґрунтованим кроком до оновлення Конституції [8, с. 19].

Прагнення вирішити анонсовану проблему віднайшли своє втілення у законопроектних напрацюваннях. Так, зокрема Комітетом Верховної Ради з питань правоохоронної діяльності у 2020 році було запропоновано зміни до КПК України, що серед іншого обумовлені приведенням процесуальних повноважень прокурора визначених у КПК України у відповідність до положень Конституції України для забезпечення належного виконання завдань органів прокуратури [9]. Адже, як зазначається у Пояснювальній записці до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України у частині забезпечення реалізації функцій прокуратури» без ухвалення відповідних змін діяльність прокуратури з реалізації функцій, зміст яких не визначено, межуватиме з порушенням приписів ч. 2 ст. 19 Конституції України (органи державної влади, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України). У вказаному законопроекті зроблено спробу розмежування функції організації та процесуального керівництва. Під організацією досудового розслідування пропонувалось розуміти процесуальну

діяльність прокурора, пов'язану із виконанням ним як керівником органу прокуратури та прокурором вищого рівня передбачених КПК України повноважень, а під процесуальним керівництвом досудовим розслідуванням – процесуальна діяльність прокурора, пов'язана із виконанням ним повноважень процесуального керівника, передбачених КПК України, у конкретному кримінальному провадженні, спрямована на забезпечення ефективного досудового розслідування [10]. Відповідно до такого розуміння процесуальне керівництво має процесуальний характер, а організація досудового розслідування – адміністративний. Поруч з цим визначено способи реалізації відповідних функцій.

І хоча наведена спроба виявилася невдалою (адже 3 вересня 2024 законопроект було знято з розгляду) таке бачення видається нам логічним з огляду на необхідність розподілу функцій організації та процесуального керівництва між різними прокурорами з метою уникнення конфліктів між самими прокуратурами. В цілому позитивно оцінюємо визначення такого учасника кримінального провадження як керівник органу прокуратури, прокурор вищого рівня та процесуального закріплення за ними організаційних повноважень. Проте повністю розділити такий підхід не можемо, адже на прокурора вищого рівня, поруч з цим, чинним КПК покладені і наглядові повноваження (ст. ст. 294, 308, 312), що суперечить змісту функції організації досудового розслідування. Як справедливо зауважує М. Руденко, функція прокурорського нагляду за додержанням законів у досудовому розслідуванні реалізується здебільшого прокурором вищого рівня [11, с. 163].

Інший погляд щодо закріплення у Конституції аналізованої функції відображено в доктрині кримінального процесу серед робіт науковців, які вже вивчали це питання. Так, А. Михайлюк висловлює думку про необхідність ліквідації конституційного положення нормативної конструкції ст.133-1 Конституції України в контексті повноваження прокурора з організації досудового розслідування, оскільки вносить у побудову кримінального процесу деструкційний дисбаланс і не відповідає логічним засадам розподілу кримінально-процесуальних функцій між учасниками кримінального процесу, зокрема між керівником органу досудового розслідування. За таких обставин прокурор має виступити як процесуальний директор, який мусить мати виключно наглядові повноваження за законністю проведення досудового розслідування з позбавленням права організаційних повноважень. Звідси випливає, що організаторська діяльність прокурора досудовим розслідуванням маю бути виключена з його повноважень і передана виключно керівникові органу досудового розслідування [12, с. 285].

На думку В. М. Суценка, слід розмежувати функції керівника органу досудового розслідування та процесуального керівника в частині організації досудового розслідування й відповідальності за його результати. Керівника органу досудового розслідування треба наділити виключно організаційними (управлінськими) повноваженнями там, де йдеться про розподіл навантаження на підпорядкованих йому слідчих (детективів), аналіз результатів їх діяльності та надання методичної допомоги в підвищенні їхньої професійної кваліфікації [13].

Більш детальне бачення окресленої проблеми запропонували А. Ф. Волобуєв, А. М. Меденцев. Так, науковці, констатуючи конкуренцію повноважень прокурора

з організації досудового розслідування з відповідними повноваженнями керівника органу досудового розслідування, запропонували розмежовувати організаційні повноваження цих суб'єктів на підставі визначення різних предметів їхнього організаційного впливу. Зокрема, якщо прокурор здійснює організацію досудового розслідування в конкретному кримінальному провадженні, виступаючи його процесуальним керівником, то керівник органу досудового розслідування (слідчого підрозділу) здійснює організаційну функцію саме стосовно слідчого підрозділу як колективного органу. На його керівника (і заступника) покладається насамперед виконання організаційно-розпорядчих обов'язків, як-от: розподілення між слідчими кримінальних проваджень з урахуванням їхньої кваліфікації та навантаження; забезпечення дотримання службової дисципліни, організації навчання та підвищення кваліфікації; аналіз роботи слідчого підрозділу за певний період, забезпечення його науково-технічними засобами, методичними посібниками, а також ефективності їхнього використання тощо [14, с. 180–181].

Вважаємо слушними пропозиції науковців. Водночас відмітимо про наявність такого учасника кримінального провадження як керівник органу розслідування у кримінальному процесуальному законодавстві небагатьох європейських країн. Зокрема повноваження зазначеного суб'єкта передбачені у положеннях КПК Молдови (ст. 56), відповідно до яких керівник органу кримінального переслідування здійснює контроль за своєчасним проведенням заходів щодо розкриття та попередження злочинів, вживає заходів для всебічного, повного та об'єктивного здійснення кримінального переслідування та забезпечує реєстрацію в установленому порядку повідомлень про скоєні злочини. Подібне закріплення процесуального статусу досліджуваного учасника міститься у КПК Латвії, де у ст. 31 [15] визначено повноваження керівника та заступника керівника слідчої установи або його структурного підрозділу, якому згідно розподілу обов'язків чи індивідуальному розпорядженню доручено контролювати ведення конкретного кримінального процесу під час слідства. Правами та обов'язками вказаного учасника провадження є: забезпечення своєчасного початку кримінального провадження; організацію роботи виконавців процесуальних доручень; забезпечення цілеспрямованого ведення кримінального провадження і без невинуватної тяганини; надання вказівок про проведення слідчих дій тощо.

Разом з тим законодавством переважної більшості країн Європейського співтовариства такого суб'єкта не передбачено. Зокрема ст. 311 КПК Польщі [16] передбачає обов'язок прокурора вести слідство. Поруч з цим останній може доручити поліції проведення розслідування в повному або в певному обсязі, або проведення окремих дій у розслідуванні. При цьому доручення не може включати діяльність, пов'язану з пред'явленням обвинувачення, зміною чи доповненням рішення про пред'явлення обвинувачення чи закриттям розслідування. КПК Естонії у § 16 серед інших учасників, що здійснюють провадження передбачає орган слідства та у § 31 розмежовує слідчі установи, що вчиняють процесуальні дії самостійно, за винятком процесуальних дій, для здійснення яких потрібен дозвіл суду або дозвіл чи розпорядження прокуратури [17]. Натомість Закон Федерації Боснії та Герцеговини «Про кримінальний процес» [18] передбачає такого учасника кри-

мінального провадження як «уповноважена посадова особа» (особа, яка має відповідні повноваження в державній прикордонній службі, поліції Федерації, судовій поліції, а також митних органах, органах фінансової поліції, органах податкової служби та органах військової поліції), яка разом з прокурором здійснює розслідування, включаючи збір і збереження заяв і доказів (ст. 21).

Відсутність однозначного чіткого визначення терміну «процесуальне керівництво» в законодавстві призводить до певної невизначеності й ролі процесуального керівника у кримінальному провадженні. Тобто не зрозуміло: чи виконує прокурор власне роль керівника у розслідуванні, беручи на себе всю відповідальність за його ефективність та результати, чи він лише здійснює нагляд за дотриманням законності в діях інших процесуальних осіб (оперативного працівника, слідчого), залишаючись при цьому до певного часу стороннім спостерігачем [19].

Наведена точка зору заслуговує на увагу, адже підтвердженням нерозуміння ролей у забезпеченні ефективності розслідування відображено певною мірою у правозастосовчій практиці. Зокрема, як зазначається у рішенні Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів, прокурор (стосовно якого надійшла дисциплінарна скарга про вчинення дисциплінарного проступку) повідомив, що ним як прокурором – процесуальним керівником у кримінальних провадженнях в межах компетенції, визначеної законодавством, вживались необхідні заходи для ефективного процесуального керівництва. В той же час, на думку останнього, відповідальність за ефективність досудового розслідування згідно з КПК України покладена не на прокурорів, а на орган досудового розслідування. Бездіяльність у цих кримінальних провадженнях допущена саме з вини відповідних працівників поліції, проте за чинним законодавством прокурор позбавлений права ініціювати питання про їх дисциплінарну відповідальність. На що дисциплінарна комісія зауважила, що враховуючи обсяг повноважень, наданих ч. 2 ст. 36 КПК України процесуальному прокурору під час проведення досудового розслідування, відсутність будь-яких заходів реагування на затягування досудового розслідування з боку органів прокуратури не може розглядатись як процесуальний контроль за додержанням законів під час проведення досудового розслідування і містить ознаки невиконання з боку групи процесуальних прокурорів вимог КПК України щодо процесуального керівництва по кримінальному провадженню (Рішення Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів № 131дп-19 від 17 квітня 2019 року).

Ще одним підтвердженням такого стану речей можна вважати рішення слідчого судді, із змісту якого вбачається, що представником потерпілого у зв'язку з тим, що довгий час у кримінальному провадженні не проводилися процесуальні дії, було направлено заяву про надання інформації щодо результатів досудового розслідування на адресу керівника окружної прокуратури. На заяву представника надійшли відповідь прокурора у кримінальному провадженні, згідно з якою заяву переадресовано слідчому, який здійснював розслідування у кримінальному провадженні (ухвала слідчого судді Києво-Святошинського районного суду Київської області від 21 вересня 2023 року справі № 369/13648). Тобто, на нашу думку, прокурор, який відповідає за результати розслідування та зобов'язаний забезпечити у кримінальному провадженні права, свободи та інтереси його учасників,

в тому числі потерпілого, проігнорував звернення останнього переадресувавши його слідчому.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Підсумовуючи, можна констатувати, що інституційні повноваження прокуратури у кримінальному судочинстві є значними та багаторівневими, навіть з огляду на те, що він реалізує свої функції фактично тільки у сфері кримінальної юстиції. Поруч з цим вищенаведений аналіз функцій та повноважень прокурора в тому числі під час досудового розслідування свідчить про необхідність на законодавчому рівні розмежування повноважень прокурора та керівника досудового розслідування в частині реалізації конституційної функції прокурора щодо організації досудового розслідування, прокурора та слідчого (дів'яача, детектива), прокурора як процесуального керівника та прокурора вищого рівня.

Література

1. Липівський В. В. Поняття та правова природа прокурорського нагляду. *Вісник кримінального судочинства*. 2016. № 3. С. 165–169.
2. Кучинська О. П. Принципи кримінального провадження в механізмі забезпечення прав його учасників : монографія. К. : Юрінком Інтер, 2013. 288 с.
3. Драч Д. Прокурорський нагляд: український та європейський досвід. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 20. С. 132–136.
4. Колода А. А. Прокурорський нагляд, як механізм виявлення усунення та превенції процесуальних помилок слідчого на стадії досудового розслідування. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2022. № 57. С. 101–106.
5. Ломакін А. Напрями кримінально-процесуальної діяльності прокурора району в досудовому провадженні. *Вісник прокуратури*. 2009. № 3. С. 66–72.
6. Шульган І. І. Процесуальне керівництво досудовим розслідуванням як окрема функція органів прокуратури. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія Юридичні науки*. 2016. № 837. С. 516–520.
7. Пашинін О. Порушення державного обвинувачення у системі досудового провадження. *Вісник прокуратури*. 2008. № 9. С. 52–59.
8. Черноусько М. В. Здійснення прокурором процесуального керівництва досудовим розслідуванням: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2016. 259 с.
9. Проект Закону про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України у частині забезпечення реалізації функцій прокуратури від 26 серпня 2020 року № 3009а. *Верховна Рада України*. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69713
10. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України у частині забезпечення реалізації функцій прокуратури» від 26 серпня 2020 року № 3009а. *Верховна Рада України*. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69713
11. Руденко М. Процесуальне керівництво досудовим розслідуванням як нова функція прокуратури України: поняття, зміст і структура. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2014. № 1. С. 160–168.
12. Михайлюк А. Організаційно-правові засади процесуального нагляду за дотриманням законності на стадії досудового розслідування. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 6. С. 281–286.
13. Сущенко В. Прокуратура у пошуках себе: нагляд чи процесуальне керівництво? *Експертний центр з прав людини*. URL: <https://ecpl.com.ua/comments/prokuraturo-u-poshukah-sebe-nahlyad-chy-protseualne-kerivnytstvo/>
14. Волобуєв А. Ф., Меденцев А. М. Слідчо-оперативна група як суб'єкт досудового розслідування. *Правовий часопис Донбасу*. 2020. № 1 (70). С. 177–183.
15. Latvijas Republikas Kriminālprocesa kodekss: apstiprināts. Ar 2002.gada 14.marta likumu № IX-785. URL: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.163482/asr>
16. Kodekspostępowaniakarnego: Ustawaz dnia6czerwca1997r. Dz. U.1997Nr89poz.555. *Internetowy System Aktów Prawnych*. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdU19970890555>

17. Eesti kriminaalmenetluse seadustik 12.02.2003. URL: <https://www.riigiteataja.ee/akt/543365>
18. Про кримінальний процес: Закон Федерації Боснії та Герцеговини. URL: <https://www.fbihvlada.gov.ba/bosanski/zakoni/2003/zakoni/46hrv.htm>
19. Сущенко В. М. Інститут процесуального керівництва досудовим розслідуванням у системі органів прокуратури. *Проблеми імплементації змін до Конституції України щодо правосуддя та статусу Конституційного Суду України*. Київ. 2017. С. 134–143.

Анотація

Бібікова М. О. Функціональна спрямованість діяльності прокурора у кримінальному провадженні під час досудового розслідування. – Стаття.

Стаття присвячена висвітленню змісту конституційних функцій прокурора у кримінальному провадженні під час здійснення досудового розслідування. Констатовано, що між задекларованими функціями та їх тлумаченням у науковому середовищі, а також фактичним станом їх реалізації склався значний розрив, причини якого пояснюються стрімким реформуванням органів прокуратури з метою забезпечення відповідності їхнього статусу європейським стандартам; розбіжностями у формулюванні функцій у нормативно-правових актах, неоднозначним тлумаченням функції прокурора в частині організації досудового розслідування тощо.

На підставі опрацювання концептуальних питань у цій сфері виокремлено найбільш дискусійні та суперечливі. По-перше, наведене стосується співвідношення функцій процесуального керівництва досудовим розслідуванням та нагляду за додержанням законів у діяльності правоохоронних органів. По-друге, на сьогодні у КПК України не відображено зміст конституційної функції прокурора, що полягає в організації досудового розслідування.

З урахуванням аналізу юридичної літератури робиться висновок про конкуренцію повноважень прокурора з організації досудового розслідування з відповідними повноваженнями керівника органу досудового розслідування. В цьому контексті відмічено про наявність такого учасника кримінального провадження як керівник органу розслідування у кримінальному процесуальному законодавстві небагатьох європейських країн.

Позитивно оцінено спроби законодавця визначити такого учасника кримінального провадження як керівник органу прокуратури, прокурор вищого рівня та процесуального закріплення за ними організаційних повноважень. Проте повністю розділити такий підхід не можемо, адже на прокурора вищого рівня, поруч з цим, чинним КПК покладені і наглядові повноваження (ст. ст. 294, 308, 312), що суперечить змісту функції організації досудового розслідування.

Акцентовано увагу на необхідності на законодавчому рівні розмежувати повноваження прокурора та керівника досудового розслідування в частині реалізації конституційної функції прокурора щодо організації досудового розслідування, прокурора та слідчого, прокурора як процесуального керівника та прокурора вищого рівня.

Ключові слова: досудове розслідування, керівник органу досудового розслідування, організація, прокурорський нагляд, процесуальне керівництво, слідчий.

Summary

Bibikova M. O. Functional orientation of the prosecutor's activity in criminal proceedings during the pre-trial investigation. – Article.

The article is devoted to highlighting the content of the constitutional functions of the prosecutor in criminal proceedings during the pre-trial investigation. It is stated that there is a significant gap between the declared functions and their interpretation in the scientific community, as well as the actual state of their implementation, the reasons for which are explained by the rapid reform of the prosecutor's office in order to ensure that their status complies with European standards; discrepancies in the formulation of functions in regulatory legal acts, ambiguous interpretation of the prosecutor's function in terms of organizing the pre-trial investigation, etc.

Based on the elaboration of conceptual issues in this area, the most debatable and controversial ones have been identified. First, the above concerns the correlation of the functions of procedural management of pre-trial investigation and supervision of compliance with laws in the activities of law enforcement agencies. Second, at present, the CPC of Ukraine does not reflect the content of the constitutional function of the prosecutor, which is to organize a pre-trial investigation.

Taking into account the analysis of legal literature, a conclusion is made about the competition of the prosecutor's powers to organize a pre-trial investigation with the corresponding powers of the head of the pre-trial investigation body. In this context, the presence of such a participant in criminal proceedings as

the head of the investigative body in the criminal procedural legislation of a few European countries was noted.

The legislator's attempts to define such a participant in criminal proceedings as the head of the prosecutor's office, a higher-level prosecutor, and to assign them procedural organizational powers were positively assessed. However, we cannot completely separate this approach, because the higher-level prosecutor, along with this, is also assigned supervisory powers by the current CPC (Articles 294, 308, 312), which contradicts the content of the function of organizing a pre-trial investigation.

Attention is focused on the need to delimit the powers of the prosecutor and the head of the pre-trial investigation at the legislative level in terms of implementing the constitutional function of the prosecutor regarding the organization of the pre-trial investigation, the prosecutor and the investigator, the prosecutor as a procedural leader and a higher-level prosecutor.

Key words: pre-trial investigation, head of the pre-trial investigation body, organization, prosecutorial supervision, procedural leadership, investigator.